

den 18. Maj 1885 for at støde til Holms Ekspedition, der, efter at have tilbragt Vinteren ved Angmagssalik, havde begivet sig paa Tilbage- rejsen. Efter at Garde var naaet om paa Øst- kysten og i nogen Tid havde fortsat sine det foregaaende Aar dér paabegyndte Undersøgelser, mødtes de tvende Ekspeditioner den 15. Juli, vendte samlede tilbage til Vestkysten og hjemgik samme Efteraar fra Julianehaab.

Endelig blev Garde i 1893 af Kommissionen udsendt som Leder af en Ekspedition til Julianehaabs Distrikt, paa hvilken Rejse han ledsagedes af nuværende Premierløjtnant i Flaaden K. P. O. Greve Moltke. Det var Ekspeditionens Hovedformaal at undersøge og kortlægge en Del af det ommeldte Distrikt, særlig den store Ø Nunarsuit med Omgivelser, samt en Sejlroute for Besejlingen af Kolonien Julianehaab nordfra og de paa denne Rute værende talrige Havne og Ankerpladser og endelig eventuelt at foretage en Undersøgelse af Indlandsisen paa disse sydlige Bredegrader. Det lykkedes Garde og Ledsager fuldt ud at løse den dem af Kommissionen stillede Opgave, ligesom de foretog en meget interessant Vandring paa Indlandsisen. Som Resultat af denne Ekspedition foreligger bl. a. et meget værdifuldt Kort af Egnene nord- og vestfor Julianehaab, der utvivlsomt vil være til megen Nytte for de Skibsførere, der skulle besejle Kolonien.

Premierløjtnant i Flaaden C. Ryder var i 1885 Deltager i den af Jensen ledede Ekspedition til Sukkertoppen og Godthaabs Distrikter og var derefter i Aarene 1886—87 Leder af en Ekspedition, der havde det Hverv at undersøge og kortlægge den nordlige Del af Uperniviks Distrikt og at trænge saa langt nordpaa som muligt. Ryder var ledsaget af Premierløjtnant i Flaaden J. C. D. Bloch og cand. polyt. Ussing, af hvilke den sidste dog kun skulde deltage i Ekspeditionens Arbejder i Sommeren 1886, medens Bloch skulde overvintr sammen med Ryder. Den første Sommer benyttedes til at undersøge og kortlægge Strækningen fra Kolonien Upernivik til Tasiusak, det nordligste Handelssted i Grønland, og i Slutningen af September Maaned vendte Ryder og Bloch, efter forinden at have undersøgt en østfor Upernivik beliggende stor Isfjord, tilbage til Kolonien, hvor de overvintrede, beskæftigede sig med meteorologiske, astronomiske og magnetiske Observationer.

I Slutningen af Februar Maaned 1887 foretog de en større Slædetur nordpaa og naaede op til 74° 12' n. Br., men maatte her vende om paa Grund af Mangel paa Foder til Slædehundene og kom d. 4. Marts tilbage til Tasiusak, hvorfra de foretog forskellige Slædeture i Omegnen bl. a. til Indlandsisen. Først d. 26. April naaede de tilbage til Upernivik, hvor de formedelst uheldige Isforhold maatte opholde sig til Slutningen af Juni Maaned, da det lykkedes dem at tiltræde Baaderejsen til de nordlige, ubeboede Egne. De naaede i Løbet af Sommeren op til ca. 74° 30' n. Br., omendskønt de paa deres Rejse havde megen Modgang i Form af Is og stormfuldt Vejr; i Slutningen af August Maaned hjemgik de fra Upernivik.

Premierløjtnant i Flaaden J. C. D. Bloch der, som ovenfor omtalt, deltog i Ryders Ekspedition til Upernivik i 1886—87, fik i 1890 af Kommissionen overdraget det Hverv at foretage en Kortlægning og geografisk Undersøgelse af den kun lidet opmaalte Kyststrækning fra Tigsaluk til Julianehaab; han ledsagedes paa denne Rejse af cand. Lassen. Det lykkedes ikke Bloch at faa undersøgt den vestlige Del af Øen Nunarsuit (hvilket Hverv derfor blev overdraget Garde i 1893), men for øvrigt løste han den ham stillede Opgave trods det meget urolige og regnfulde Vejrlig og havde flere Gange Lejlighed til at foretage Undersøgelser af Indlandsisen, særlig Bræen i Sermitsialikfjorden, der er den eneste virksomme Bræ af Betydning mellem Ivigtut og Julianehaab.

Premierløjtnant i Flaaden K. P. O. Greve Moltke deltog første Gang i Undersøgelserne i 1893 under Gardes Ledelse. Kommissionen overdrog derefter i 1894 Moltke det Hverv at forestaa en Ekspedition, der havde til Formaal dels at fortsætte Gardes detaljerede Opmaaling fra Julianehaab sydefter til Nanortalik, dels at foretage Lodninger og Temperaturundersøgelser i Fjordene samt at undersøge Sermitik-Isbræ. Ekspeditionen løste i alle Henseender sine Opgaver.

Det har selvfølgelig kun været muligt paa dette Sted at gengive de her omtalte Ekspeditioners Arbejde i en meget sammentrængt Form, men forhaabentlig vil dog Læseren have faaet Indtryk af, at der her i en længere Aarrække er udført et Arbejde, der fuldt ud fortjener Ros og Anerkendelse, og herpaa har det da ej heller skortet, hverken fra dansk eller fra udenlandsk Side. Danmark kan med Rette være stolt af de foretagne Undersøgelser i Grønland, og at disse have ført til saa gode Resultater, skyldes selvfølgelig i første Række de dygtige Undersøgere, som Kommissionen har haft til sin Raadighed, ligesom denne altid med et klart Blik paa Forholdene har forstaaet at vælge de rette.

R.

Privatteatrene i Februar.

I Dagmarteatrets sidste Nyhed, det anonyme 4 Akts Skuespil »Ungdomsleg«, er der een Figur, som rager højt op over de andre i Stykket: Vesterhavspigen Johanne Siems. Saa fint og djærvt er hun taget paa Kornet, at næppe har hun sagt et Par Ord, før hun begynder at pine ens Erindring — man synes, man maa have set hende før. Men ikke paa Scenen og ikke i en Bog. Nej, ude i en Kro, hvor man har rastet og spist og passieret med Jomfruen, eller hjemme i sin Stue, hvor hun maaske har gaaet og støvet af. Hun er saa hjemlig, at man formelig føler hendes Haandtryk, og tillige saa typisk, at hun pludselig vækker ens Interesse for en hel Del Mennesker, som man ellers flygtigt er gaaet forbi. Og det Milieu, hvori hun lever — Vesterhavskroen, hvor den havarerede Kunstnerfatter selv tømmer Flaskerne, medens hans hellige Jydemutter skraber Smørret tyndt, er ligesaa ægte som Johanne selv. Den stramme Sølugt staar lige ind i Stuen; der skændes bredt, og der elskes drøjt; og som hun her gaar omkring, tykblødet og bredmundet, lige frisk og aabenhjertig i ondt som i godt, ærende sine Forældre ved at sige dem Sandheden og næsten arrig af ulykkelig Kærlighed — er hun en klassisk Figur af det rene Saltvand. Hvert Ord, der falder i denne anden Akt, og hvert Oprin, den byder paa, lige fra den tavse Fyrassistents Gotten-sig over Krofolkernes Mundhuggeri og til dettes Kulmination, hvor den gamle Flottenheimer aver sin Halvdels brandgule Gerrighed ved at sønderderrive en Tikonessedel for hendes Øjne, alt er set og hørt og gengivet af et dygtigt og frodigt Talent.

Men desværre — denne fortræffelige Figur og denne yderst virkningsfulde Akt har ikke stort med selve Handlingen at gøre. Begge kunde prægtigt undværes i Stykket Økonomi. Hverken Johanne eller hendes Forældre faar nogen nærværdig Indflydelse paa Hovedpersonens Skæbne eller Udvikling, ja betyde end ikke noget som Baggrund for hans Karakter eller Ejendommelighed. »Ungdomsleg« handler om Herman Bodis Kærlighed til Adele Lindholm og om hans dødbringende Sorg, da hun svigter det Løfte, hun har givet ham. Før var han rig, nu er han fattig; og hun har ikke troet paa, at han nogen Sinde skulde komme sig af den tærende Sygdom, der aarevis har hærgt hans Ungdom. Da han erfarer hendes Troløshed, gaar han ud med Redningsbaaden i en Brandstorm, faar Blodstyrning og dør. Denne Historie er temmelig banal og bliver desforuden ganske interesseløs, hvis Herman for Alvor mener, hvad han siger til hende, før han trækker i Olieklæderne: at selv om hun ikke havde sveget ham, saa vilde han dog have votet sit Liv. Paa den Maade brister alle Traade i Skuespillet, og der staar tilbage — et slet og ret Ulykkestilfælde, et Udsklip af en Avis: »Man skriver til os fra **, at i Gaar, da det blæste en Storm af N. N. V., skete den beklagelige Hændelse, at den unge Hr. Herman Bodi o. s. v.« — Dertil kommer, at Adele er uklart tegnet, i Modsætning til Johanne just en fad Glansbilledfigur, nærmest af tysk Fabrikat, og at, hvor nobel en Unger-svend Herman saa for Resten kan være, og hvor megen dyb og personlig Følelse der end kommer til Udbrud hos ham i det store Opgør med Adele, saa synes man dog, at den stakkels Skrællings Roman er for lidet Indhold til fire meget lange Akter. En Overflod af Bipersoner, af hvilke en enkelt, Kjeldsen med Poessi-elixiren, svæver ganske i Luften, og en anden, Haug, er yderst upraktisk benyttet, forøger desuden Bredden, der i sidste

Akt efterhaanden bliver ret pinagtig. Dramatiker er Forf. ikke — endnu. Men er han ung, og er dette Stykke et af hans første Forsøg, saa giver saavel hans Replikbehandling som hans skarpe Følelse for den Tilretning, hvorpaa en Situations Virkning beror, mange Haab om, at han en Gang vil kunne skrive et betydeligt Skuespil.

En Førsterangs Iscenesættelse ved de to bedste Kræfter, vi have paa Pladsen, W. Bloch og Bj. Bjørnson, i Forbindelse med en paa enkelte Punkter udmærket og helt igennem afrundet Udførelse har skaffet Stykket en Succes. Frk. Sigrid Andersens Johanne er ligesaa klassisk som selve Figuren; hver Replik, baade de runde og de skarpe, de afgørende og de ligegyldige, faldt med den Naturlighedens Præcision, som altid bider. Blot hun gik gennem Stuen, fandt man, at Stykket var godt. Man tilgav den døende Herman, at han laa saa længe og gispede — fordi hun var til Stede. Man glemte hans Dødskamp for at se paa Johanne, der, trods sin Sorg og sin Vrede, blev ved med at være Kropige og tændte Lamperne ligesaa omhyggeligt den Aften som enhver anden. Hermans Rolle var som skaaret over Hr. Schybergs Person. Hans Fejl — det lidt snappende Mæle, den usikre Teknik — blev Fortrin i hans Fremstilling af den syge Nutidspage. Og Grundtonen i hans Talent — Inderlighedens Mollklang — havde uafbrudt Lejlighed til at klinge. Frk. Collin formaaede trods meget og hæderligt Arbejde hverken at passe til Adele eller at gøre Figuren forstaaelig. Hr. Lindstrøm lagde lidt for megen traditionel Fernis over gamle Siems, medens Fru M. Nielsen som hans Mutter, navnlig fra Ryggen, var en mesterlig kvindelig Harpagon. Frk. Blad saa smuk ud, men hvad hun havde at sige, beholdt hun for sig selv. —

I Maanedens Løb har Dagmarteatret endvidere opført Marco Pragas Drama: »Ærbare Piger«, et noget tomt og ufint Stykke, der just heller ikke hævedes ved Udførelsen, naar d'Hr. J. Wiehe og Nejedam undtages. Større Interesse har Folketeatret formaaet at vække med en af det forrige Aars Pariser-succes'er: »Hr. Departementschefen«, en spirituel, velserveret, halv-uskyldig Farce, der spiller paa elektriske Apparater med omtrent lige saa stor Virtuositet som »divorçons«. Udførelsen slog akkurat til, saa at man morede sig. Men baade Hr. M. Nielsen, der — hans Flid og Forstandighed uførtalt — ikke kan sige en Replik uden at ende den i en Terz, selv naar Meningen forlanger Tonica, og Frk. Abrahams, der, hvor diskret og dygtigt hun end løste sin Opgave, har for faa Nuancer i sin Stemme og for svag en Farve over sin Ageren — begge toge de Løjerne lidt for alvorligt, lidt for hjertegrebet; de smilte for tungt, og de lukkede Øjnene for meget. De ulmede hyggelig-dansk i Stedet for at gnistre løssluppet-fransk.

Einar Chr.

Prins Boris' Daab.

I Tid. bringer i Dag et Billede af det historiske Øjeblik, da Prins Boris af Bulgarien blev optaget i den ortodokse Kirke. Vi have i en udførlig Artikel i forrige Nummer gjort Rede for denne Begivenheds politiske Betydning, og vi skulle derfor kun som Forklaring til Billedet tilføje, at Højtideligheden fik sin Karakter derved, at Czarens og Sultanens Afsendinge foruden Repræsentanter fra de europæiske Stormagter vare til Stede ved den. Billedet forestiller det Øjeblik, da den bulgarske Exarch, Monseigneur Joseph, salver Prinsen af Tirnowo med de hellige Olier og derved betegner, at han er optaget i den ortodokse Kirkes Skød. Som allerede anført i vor tidligere Artikel var Prins Boris døbt i den romersk-katolske Kirke, og da den græsk-katolske Kirke anerkender denne Daab, kunde der ikke blive Tale om nogen Om- eller Gendøben. Den lille Prins' Moder, Fyrstinde Maria Louisa, var under Højtideligheden rejst bort med sit yngste Barn, Prins Cyrill, og derved demonstrerede hun for Alverden, at hun som god Katolik stod Begivenheden fjernt.

Det umiddelbare Resultat af Prins Boris' Optagelse i den ortodokse Tro, er, at Fyrst Ferdinand er bleven anerkendt som Bulgariens Fyrste, og at Tronfølgeren tilhører samme Kirke som den Nation, han en Gang vil komme til at regere.

Redigeret af Einar Christiansen.